

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU

INFORMACJA O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POWIECIE SZAMOTULSKIM W ROKU 2012

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk
Wydział Inspekcji
pod kierunkiem Małgorzaty Koziarskiej*

Poznań, grudzień 2013

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	5
3.	STAN ŚRODOWISKA	7
3.1.	Monitoring jakości powietrza	7
3.2.	Monitoring jakości wód	8
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych	8
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych	13
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi	15
3.4.	Monitoring hałasu	16
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	18
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	19
3.7.	Podsumowanie i wnioski	20
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	22
5.	POWAŻNE AWARIE	22

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu szamotulskiego w roku 2012. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Ostateczna ocena stanu środowiska w 2012 roku została opublikowana w IV kwartale 2013 roku w formie „Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012”.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat szamotulski położony jest w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 1119,29 km², a zamieszkuje go 89 315 osób (stan na dzień 31 grudnia 2012 r., dane wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie: mezoregion Pojezierze Poznańskie oraz
- w makroregionie Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka: mezoregion Kotlina Gorzowska.

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy, użytki rolne zajmują około 59,7% jego powierzchni.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- jedną gminę miejską: Obrzycko,
- cztery gminy miejsko-wiejskie: Ostroróg, Pniewy, Szamotuły, Wronki,
- trzy gminy wiejskie: Duszniki, Kaźmierz, Obrzycko.

Powiat jest zwodociągowany w 91,7%, a skanalizowany w 59% (stan na dzień 31 grudnia 2012 r., dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajdują się 24 mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków eksploatowane na terenie powiatu szamotulskiego. Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość/ Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w 2012 r. /m ³ /
1.	Duszniki	Grzebienisko / Komunalny Zakład Budżetowy Duszniki	Grzebienisko	37 608
2.		Duszniki / Komunalny Zakład Budżetowy Duszniki	Duszniki	88 164
3.		Podrzewie / Komunalny Zakład Budżetowy Duszniki	Podrzewie, Sarbia	42 798
4.	Kaźmierz	Kaźmierz / Urząd Gminy Kaźmierz	Prawobrzeżna część Kaźmierza	54 691
5.		Kiączyn / Urząd Gminy Kaźmierz	Kiączyn i ul. Nowowiejska w Kaźmierzu oraz ścieki dowożone	107 905
6.		Bytyń / Urząd Gminy Kaźmierz	Bytyń, Witkowice i Piersko	65 128
7.		Kaźmierz / Hochland Polska Sp. z o.o.	Kaźmierz	70 629
8.	Obrzycko	Kobylinki / Urząd Gminy Obrzycko	Kobylniki, Słopanowo, Słopanowo Huby	56 940
9.		Gaj Mały / Urząd Gminy Obrzycko	Gaj Mały, Dorogostowo	48 470
10.		Jaryszewo / Urząd Gminy Obrzycko	Jaryszewo	2 646
11.		Obrowo / Urząd Gminy Obrzycko	Obrowo, Koźmin	8 395
12.		Ordzin / Urząd Gminy Obrzycko	Karolin, Bęckowo, Ordzin	10 950
13.		Zielona Góra / Urząd Gminy Obrzycko	Zielona Góra, Piotrowo	29 200
14.		Obrzycko / Zakład Oczyszczania Ścieków i Składowania Śmieci BOMIR	Obrzycko	57 312
15.		Ostroróg	Ostroróg ul. Szamotulska / Aquanet Ostroróg Sp. z o.o.	gmina Ostroróg, Zakłady Drobiarskie
16.	Ostroróg ul. Ogrodowa / Aquanet Ostroróg Sp. z o.o.		gmina Ostroróg	4 174
17.	Pniewy	Pniewy - Aquanet Pniewy Sp. z o.o.	miasto Pniewy	509 377
18.	Wronki	Wronki - Urząd Miasta i Gminy oczyszczalnia Borek	miasto Wronki, nieskanalizowana część miasta oraz okoliczne wsie	95 440
19.		Wronki / Urząd Miasta i Gminy oczyszczalnia Ogrody	Miasto Wronki	20 354
20.		Wronki / Urząd Miasta i Gminy oczyszczalnia Zamość	miasto Wronki	97 029
21.		Wronki / Amica Wronki S. A.	Wronki	25 940

Lp.	Gmina	Miejscowość/ Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w 2012 r. /m ³ /
22.	Szamotuły	Pamiętkowo / Zakład Gospodarki Komunalnej Szamotuły	Pamiętkowo, Przeclaw, Lulinec	41 985
23.		Otorowo / Urząd Miasta i Gminy Szamotuły	Otorowo	73 097
24.		Szamotuły / Zakład Gospodarki Komunalnej w Szamotułach	Szamotuły, Mutowo, Kępa, Baborówko, Baborowo, Gałowo	1 416 408

Powiat szamotulski wchodzi w skład Regionu III (za wyjątkiem gminy Kaźmierz, która wchodzi w skład Regionu IV) gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie III regionalną instalacją jest składowisko odpadów w Mnichach należące do Zakładu Utylizacji Odpadów „Clean City” Sp. z o.o. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi regionu są: składowisko odpadów w Piotrkówku (gmina Szamotuły); sortownie odpadów w Mnichach (gmina Międzychód) i Józefowie (gm. Lwówek).

W Regionie IV regionalną instalacją jest mechaniczno-biologiczna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych należąca do Centrum Zagospodarowania Odpadów Selekt Sp. z o.o. zlokalizowana w m. Piotrowo Pierwsze w gminie Czempień. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi regionu są: kompostownie w Sierosławiu i Rumianku (gmina Tarnowo Podgórne); instalacja do produkcji paliw alternatywnych w Opalenicy (gmina Opalenica); składowiska odpadów w: Powodowie (gmina Wolsztyn), Goździnie (gmina Rakoniewice), Dopiewie (gmina Dopiewo), Srocku Małym (gmina Stęszew).

Na terenie powiatu szamotulskiego w 2012 roku funkcjonowały dwa składowiska odpadów komunalnych w Piotrkówku (gm. Szamotuły) oraz przez kilka miesięcy w roku w Grzebienisku (gmina Duszniki) - składowisko to w maju 2012 r. otrzymało decyzję na zamknięcie.

Gminy powiatu szamotulskiego należą do następujących związków międzygminnych realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska:

Lp.	Nazwa związku międzygminnego	Gminy należące do związku	Zadania
1.	Związek Międzygminny Gospodarka Odpadami Stałymi – Czysta Gmina z siedzibą w Szamotułach	m. Obrzycko, gm. Obrzycko, m. i gm. Ostroróg, m. i gm. Pniewy, m. i gm. Szamotuły, m. i gm. Wronki	unieszkodliwianie odpadów komunalnych, budowa i eksploatacja zakładu utylizacji i redystrybucji odpadów
2.	Związek Międzygminny „Centrum Zagospodarowania Odpadów – SELEKT” z siedzibą w Czempiniu	gm. Brodnica, gm. Czempień, m. i gm. Dolsk, gm. Dopiewo, gm. Granowo, m. i gm. Grodzisk Wielkopolski, gm. Kamieniec, gm. Kaźmierz, gm. Komorniki, m. Kościan, gm. Kościan, m. Luboń, m. Mospina, m. Puszczykowo, m. Opalenica, gm. Rakoniewice, gm. Rokietnica, m. i gm. Stęszew, gm. Tarnowo Podgórne, m. Wielichowo, m. Zbąszyń	gospodarka odpadami komunalnymi, utrzymanie czystości i porządku, recykling

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2012 jakość powietrza na terenie powiatu szamotulskiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Kiączyń metodą pasywną – metodą wskaźnikową, polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 2 metrów i oznaczaniu zanieczyszczeń raz na miesiąc. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu. Badania są kontynuowane w roku 2013.

Z badań przeprowadzonych w roku 2012 wynika, że średnia dla roku wartość dwutlenku siarki wyniosła $6,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a tlenków azotu – $16,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2012, wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja miasta Poznań,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska (w której zlokalizowany jest powiat szamotulski).

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w powiecie szamotulskim pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie powiatu, klasyfikację na zasadzie analogii – pomiary substancji wykonane na innych stanowiskach pomiarowych w strefie wielkopolskiej oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2012 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zakwalifikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu $\text{PM}_{2,5}$ oraz metali oznaczanych w pyłe PM_{10} ,
- do klasy C – ze względu na wynik oceny ozonu, pyłu PM_{10} i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM_{10} . W przypadku pyłu PM_{10} podkreślić należy, że odnotowywane są tylko przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin. Na żadnym stanowisku nie odnotowano przekroczeń stężenia średniego dla roku.

Stwierdzono również przekroczenie wartości normatywnej ozonu ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat szamotulski	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w powiecie szamotulskim pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie powiatu, klasyfikację na zasadzie analogii – pomiary substancji wykonane na innych stanowiskach pomiarowych w strefie wielkopolskiej oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2012 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych i poziomu celu długoterminowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, tlenków azotu,
- do klasy C – ze względu na wynik oceny ozonu.

Stwierdzono również przekroczenie wartości normatywnej ozonu ($6000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat szamotulski	A	A	C

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2012 roku wykonywano w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w oparciu o „Aneks nr 2 do Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2010–2012”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,

- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie dla wód przeznaczonych do spożycia) – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu szamotulskiego wyznaczono 16 jednolitych części wód płynących:

- Kanał Otorowski,
- Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia,
- Rów Rzeciński,
- Dopływ spod Oporowa,
- Ostroroga,
- Sama do Kan. Lubosińskiego,
- Sama od Kanału Lubosińskiego do Dopływu z Brodziszewa,
- Sama od dopł. z Brodziszewa do Kan. Przybrodzkiego,
- Dopływ z Gaju Małego,
- Smolnica,
- Osiecznica (Oszczynica),
- Mogilnica do Mogilnicy Wschodniej,
- Samica Stęszewska,
- Warta od Samy do Ostrorogi,
- Warta od Ostrorogi do Kamionki,
- Warta od Welny do Samy.

oraz 6 jednolitych części wód stojących:

- Jezioro Buszewskie,
- Jezioro Bytyńskie,
- Jezioro Chojno (Chojeńskie),
- Jezioro Lubosińskie,
- Jezioro Pamiątkowskie,
- Jezioro Pniewy (Pniewskie).

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 20 – rzeka nizinna żwirowa,
- 21 – wielka rzeka nizinna,
- 25 – ciek łączący jeziora,
- 0 – typ nieokreślony – kanały i zbiorniki zaporowe.

JCW stojące zaliczono do dwóch typów abiotycznych:

- 3a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód.
- 3b – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu szamotulskiego w roku 2012 obejmował JCW:

- Sama do Kan. Lubosińskiego – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu szamotulskiego, w miejscowości Kiączyn (32,6 km biegu rzeki), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych:

- wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
- przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- Sama od dopł. z Brodziszewa do Kan. Przybrodzkiego – punkt zlokalizowany w Szamotulach (15,0 km), badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych:
 - wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych
 - przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu szamotulskiego w Obrzycku (2,0 km), badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych:
 - wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie;
- Ostroroga – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu szamotulskiego, w miejscowości Wartosław (0,2 km), badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych:
 - wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- Osiecznica (Oszczynica) – punkt zlokalizowany poza obszarem powiatu szamotulskiego – w Sierakowie (1,0 km), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych:
 - wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych,
 - przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.
- Jezioro Bytyńskie – badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych:
 - wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

- Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:
- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
 - klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
 - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
 - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
 - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
 - klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu/potencjału ekologicznego. Niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych obniża ocenę z bardzo dobrego stanu ekologicznego, maksymalnego potencjału ekologicznego lub dobrego stanu/potencjału ekologicznego do umiarkowanego stanu/potencjału, a tym samym do złego stanu wód.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Poniżej przedstawiono ocenę stanu wód płynących na terenie powiatu szamotulskiego za 2012 rok.

W JCW Sama do Kan. Lubosińskiego stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie zdecydowały elementy fizykochemiczne – przekroczenia wykazały: ogólny węgiel organiczny i azot Kjeldahla. Element biologiczny – makrofity sklasyfikowano w klasie II.

W JCW Sama od dopł. z Brodziszewa do Kan. Przybrodzkiego stwierdzono zły stan wód, o czym zdecydował umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny wyznaczono jako dobry. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydował jeden z badanych elementów biologicznych – makrobezkręgowce bentosowe oraz elementy fizykochemiczne: ogólny węgiel organiczny, azot Kjeldahla i fosforany.

W JCW Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, tym samym zły stan wód. O ocenie potencjału zdecydowały dwa spośród czterech badanych elementów biologicznych: makrobezkręgowce bentosowe i ichtiofauna, a także elementy fizykochemiczne: azot Kjeldahla, fosforany oraz węglowodory ropopochodne – indeks oleju mineralnego. Na ocenę stanu chemicznego wpłynęło przekroczenie wartości granicznej dla rtęci.

W JCW Ostroroga stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego, w wyniku czego stan wód określono jako zły. O ocenie stanu ekologicznego zdecydował jeden z badanych elementów biologicznych – makrobezkręgowce bentosowe oraz elementy fizykochemiczne: zasadowość ogólna, fosforany oraz węglowodory ropopochodne – indeks oleju mineralnego. Na ocenę stanu chemicznego wpłynęło przekroczenie wartości granicznej dla rtęci.

W JCW Osiecznica (Oszczyznica) stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie zdecydował zarówno element biologiczny – makrofity jak i element fizykochemiczny – azot Kjeldahla.

We wszystkich JCW badanych w ramach monitoringu obszarów chronionych stwierdzono niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

Nazwa ocenianej JCW	Sama do Kan. Lubosińskiego	Sama od dopl. z Brodziszewa do Kan. Przybrodzkiego	Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia	Ostroroga	Osiecznica (Oszczyńca)
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Sama - Kiączyn	Sama - Szamotuły	Sama - Obrzycko	Ostroroga - Wartosław	Oszczyńca - Sieraków
Typ abiotyczny	25	16	20	16	25
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
Program monitoringu	MO, MOC	MD, MO, MOC	MD, MO, MOC	MD, MO, MOC	MO, MOC
Klasa elementów biologicznych	II	III	III	III	III
Klasa elementów hydromorfologicznych	II	II	II	I	I
Klasa elementów fizykochemicznych	PRD	PPD	RPD	PSD	PSD
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	nie badano	II	RPD	PSD	nie badano
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	N	N	N	N	N
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY w obszarach chronionych	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
STAN CHEMICZNY	nie badano	DOBRY	PSD	PSD	nie badano
STAN WÓD	ZŁY	ZŁY	ZŁY	ZŁY	ZŁY

PPD – poniżej potencjału dobrego

PSD – poniżej stanu dobrego

N – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Potencjał ekologiczny JCW silnie zmienionej	
Stan ekologiczny JCW naturalnej	

Poniżej przedstawiono ocenę stanu wód jeziornych na terenie powiatu poznańskiego za 2012 rok.

Nazwa ocenianej JCW	Jeziro Bytyńskie
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Jez. Bytyńskie - stan. 01
Typ abiotyczny	3b
Silnie zmieniona jcw	NIE
Program monitoringu	MO, MOC
Klasa elementów biologicznych	III
Klasa elementów hydromorfologicznych	I
Klasa elementów fizykochemicznych	PSD
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	nie badano
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY
STAN CHEMICZNY	nie badano
STAN WÓD	ZŁY

PSD – poniżej stanu dobrego

W JCW Jezero Bytyńskie stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie stanu ekologicznego zdecydowały badane elementy biologiczne (fitoplankton) oraz wskaźniki fizykochemiczne (przewodność w 20°C, przezroczystość oraz tlen rozpuszczony).

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu szamotulskiego zlokalizowane są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych czwartorzędowa Dolina kopalna Szamotuły-Duszniki (GZWP nr 145) i trzeciorzędowy *Subzbiornik Jezero Bytyńskie-Wronki-Trzciel* (GZWP nr 146).

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu szamotulskiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
145	Dolina kopalna Szamotuły-Duszniki	Qk	porowy	40	36
146	Subzbiornik Jezero Bytyńskie-Wronki-Trzciel	Tr	porowy	180	20

Objaśnienia:

Q_k – utwory czwartorzędowe w dolinach kopalnych

Tr – trzeciorzęd

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu szamotulskiego 4 JCWPd:

- jednolite części wód podziemnych nr 36 , nr 42 i nr 61 – niezagrażone nieosiągnięciem dobrego stanu wód,
- jednolita część wód podziemnych nr 62 – zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu.

W roku 2012 badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu szamotulskiego prowadzone były przez:

- Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu operacyjnego, którym objęto jednolite części wód podziemnych zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, który prowadzi monitoring wyłącznie na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w zakresie umożliwiającym ocenę wpływu związków azotu pochodzących z gospodarki rolnej na jakość wód podziemnych.

Wyniki monitoringu operacyjnego wód podziemnych

Badania prowadzono dwa razy w roku – wiosną i jesienią. W 2 punktach badawczych jakość wód mieściła się w granicach III klasy (zadowalającej jakości) i w 2 punktach badawczych jakość wód mieściła się w granicach IV klasy (niezadowalającej jakości).

Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu szamotulskiego w roku 2012 /według PIG/

Nr otworu	Lokalizacja otworu	Wody	Stratygrafia	Klasa jakości wód	JCWPd	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Użytkowanie terenu
547	Obrzycko gmina Obrzycko (gmina miejska)	G	Q	IV	62	amoniak, potas, wapń, żelazo, wodorowęglany,	Zabudowa miejska zwarta
1281	Gaj Wielki gmina Kaźmierz	W	Q	III	62	żelazo	Grunty orne
2550	Piersko gmina Kaźmierz	W	NgM	III	62	wapń, żelazo, wodorowęglany,	Grunty orne
2556	Sarbia gmina Duszniki	W	Q	IV	62	wapń, żelazo, wodorowęglany,	Grunty orne

Objaśnienia:

Wody: W – wgłębne, G – gruntowe;

Stratygrafia: Pg+Ng- – paleogen i neogen , Q – czwartorzęd; NgM -

Klasa wód: I – wody o bardzo dobrej jakości, II – wody dobrej jakości, III – wody zadowalającej jakości; IV – wody niezadowalającej jakości, V – wody złej jakości

Wyniki monitoringu wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

Na obszarze powiatu zlokalizowane są obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych:

- obszar zlewni rzeki Sama (obowiązywał do 12 lipca 2012 r.)
- obszar zlewni rzeki Mogilnica i Samica Stęszewska – na podstawie rozporządzenia Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 12 lipca 2012 (Dz. Urz. z 2012 r poz. 3143) obszar został włączony do OSN zlewni Mogilnicy i Kanału Grabarskiego

Badania prowadzono w 2 studniach zlokalizowanych w miejscowościach: Kunowo i Piotrkówko ujmujących wody czwartorzędowe, podatne na zanieczyszczenia antropogeniczne. Ze względu na głębokość zalegania stropu warstwy wodonośnej pobór prowadzono dwukrotnie (głębokość studni powyżej 50 m).

Ocena jakości wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego na terenie powiatu szamotulskiego w roku 2012 /według WIOŚ/

Obszar OSN	Ujęcie	Głębokość stropu /m ppt/	Średnie stężenie azotanów /mg NO ₃ /l/	Wynik badań	Użytkowanie terenu
w zlewniach rzek Mogilnica i Samica Stęszewska	Kunowo	44,0	1,85	wody niewrażliwe na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego (poniżej 40 mg NO ₃ /l)	Pola uprawne, zabudowa wiejska w odległości 50 m
w zlewni rzeki Sama	Piotrkówko	45,0	<0,44	wody niewrażliwe na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego (poniżej 40 mg NO ₃ /l)	Pola uprawne, zabudowa wiejska w odległości 50 m

Ze względu na wyniki badań wód podziemnych na ujęciach w Kunowie i Piotrkówku, które w okresie 2008–2012 nie wykazały zagrożenia zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego, ujęcia te od roku 2013 nie są monitorowane przez WIOŚ.

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, a szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010.

W ramach krajowej sieci, na którą składało się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowano do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu szamotulskiego – 1 punkt w miejscowości Lubocześnica w gminie Pniewy.

O wartości użytkowej gleby w zakresie funkcji produkcji rolniczej mówią klasa bonitacyjna i kompleks przydatności rolniczej.

Gleba badana w Lubocześnicy to gleba słabej jakości (klasa bonitacyjna V), o przydatności rolniczej określonej przez kompleks 6 (żytni słaby). Analiza próbek gleby wykazała odczyn pH 6,4 (gleba lekko kwaśna).

Jako przedział optymalny dla procesów biologicznych, związanych z metabolizmem większości gatunków roślin i mikroorganizmów glebowych przyjmuje się wartości pH od 5,5 do 7,2. Wartość pH poniżej 4,5 sygnalizuje o niebezpieczeństwie degradacji gleb, a wartość powyżej 7,0 świadczy o jej alkalizacji, która może wykazywać ujemne skutki dla gleby i roślin.

W analizowanej glebie nie stwierdzono nadmiernego zasolenia oraz zanieczyszczenia siarką. Zawartość siarki przyswajalnej według IUNG oceniono jako niską (stopień I). Siarka jest niezbędnym do życia roślin składnikiem pokarmowym, jednak zarówno jej nadmiar w glebie (spowodowany głównie opadem dwutlenku siarki z atmosfery) jak i zbyt niska zasobność gleby w siarkę mogą być szkodliwe dla wzrostu roślin oraz jakości plonu.

Radioaktywność gleby pozostawała na poziomie typowym dla gleb rolniczych nieskażonych.

Analizy oznaczonych metali śladowych (cynku, miedzi, niklu, kadmu, ołowiu) wykazały ich naturalną zawartość, czyli stopień 0 zanieczyszczenia gleby.

Oceniono także zanieczyszczenie gleby wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA), które są jedną z grup trwałych zanieczyszczeń organicznych, a część tych związków wykazuje silne właściwości toksyczne, mutagenne i rakotwórcze.

W ocenie, według *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi* (Dz.U. Nr 165, poz.1359), która wyróżnia dwie klasy – gleba w Lubocześnicy była niezanieczyszczona.

Według klasyfikacji Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, który do oceny zanieczyszczenia przez WWA gleb użytkowanych rolniczo przyjął klasy od 0 do 5, stopień zanieczyszczenia badanej gleby w Lubocześnicy odpowiadał klasie 3 – gleba zanieczyszczona.

Uprawa roślin na glebach o stopniu zanieczyszczenia 3 stwarza pewne niebezpieczeństwo ich skażenia przez WWA. Zaleca się ograniczenie przeznaczenia gleb zanieczyszczonych na użytki zielone (wypas zwierząt i produkcja siana).

3.4. MONITORING HAŁASU

Prawidłowe kształtowanie klimatu akustycznego środowiska wymaga konsekwentnego uwzględniania zagadnień akustycznych w polityce przestrzennej, w szczególności na etapie uchwalania planów zagospodarowania przestrzennego. Istotne znaczenie ma jednoznaczność ich zapisów, umożliwiającą przypisanie poszczególnym wyróżnionym kategoriom terenów dopuszczalnej wartości poziomu hałasu w środowisku. Spełnienie tego wymagania jest niezbędne dla prawidłowego ustalenia szczegółowego zagospodarowania terenu, zwłaszcza położenia nieprzekraczalnej linii zabudowy w stosunku do źródeł hałasu lub możliwości prowadzenia różnego rodzaju działalności oraz realizacji zabudowy o różnych funkcjach.

Ze względu na powszechność występowania, znaczny zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne.

Przez teren powiatu szamotulskiego przebiegają: autostrada A2, drogi krajowe nr 24 Pniewy – Wałdowice oraz nr 92 Rzepin – Kałuszyn, a także drogi wojewódzkie nr: 116 Bobulczyn – Nojowo, 117 Obrzycko – Ostroróg, 140 Wronki – Ciszkowo, 143 Wartosław – Pierwoszewo, 149 Rzecin – Smolary, 150 Wronki – Sieraków, 182 Międzychód – Ujście, 184 Wronki - Przeźmierowo, 185 Piotrowo – Szamotuły, 186 Kwilicz – Dobrojewo, 187 Pniewy – Murowana Goślina, 306 Lipnica – Nowe Dymaczewo. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie nr: 351 Poznań Główny – Szczecin Główny oraz 368 Szamotuły - Międzychód.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 60 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Jeżeli w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej powstaje hałas przekraczający wartości dopuszczalne, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia, nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego jest najbardziej efektywnym instrumentem w walce z hałasem

W roku 2012 na terenie powiatu szamotulskiego WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego.

W roku 2010 pomiary poziomu hałasu na terenie powiatu wykonane zostały w ramach realizacji ustawowego obowiązku okresowych pomiarów hałasu przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (Gaj Wielki - otoczenie drogi krajowej nr 92) oraz przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu (Wronki, ul. Sierakowska 50 – w ciągu drogi wojewódzkiej nr 182, Nowa Wieś, ul. Nowowiejska 3 – w ciągu drogi wojewódzkiej nr 184 i Chyby, ul. Szamotulska 43 – otoczenie drogi wojewódzkiej nr 184). Wyniki pomiarów i rejestracji natężenia ruchu pojazdów przedstawiono w „Raporcie o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010”.

W roku 2012 w ramach realizacji obowiązków zarządzających drogami wynikających z art. 179 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wykonane zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, tj. dla drogi wojewódzkiej nr 184 na odcinkach drogi od km 23+600 do km 26+000, od km 32+800 do km 34+728, a także dla drogi wojewódzkiej nr 185 na odcinku drogi od km 12+800 do km 14+600 oraz dla autostrady A2 i dróg krajowych nr 24 i 92 przebiegających

przez teren powiatu szamotulskiego. Poniżej zestawiono odcinki dróg krajowych, dla których sporządzono mapy akustyczne.

Wykaz odcinków dróg krajowych, dla których sporządzono mapy akustyczne

Lp.	Nr drogi krajowej	Kilometraż odcinka		Długość odcinka [km]	Nazwa odcinka
		początku	końca		
1	24	0+000	0+606	0,6	Pniewy - Kwilicz
2	24	0+606	0+993	0,4	Pniewy - Kwilicz
3	24	0+993	2+445	1,5	Pniewy - Kwilicz
4	92	128+429	130+283	1,9	Lwówek – Pniewy
5	92	130+283	130+296	0,0	Lwówek - Pniewy
6	92	130+296	132+447	2,2	Pniewy - Sękowo
7	92	132+447	132+862	0,4	Pniewy - Sękowo
8	92	132+862	134+104	1,2	Pniewy - Sękowo
9	92	134+104	138+221	4,1	Pniewy - Sękowo
10	92	138+221	143+348	5,1	Pniewy - Sękowo
11	92	143+348	145+695	2,3	Sękowo – Tarnowo Podgórne
12	92	145+695	156+154	10,5	Sękowo – Tarnowo – Podgórne
13	A2	131+436	136+007	4,6	Nowy Tomyśl /węzeł/ - Buk /węzeł/
14	A2	139+308	139+542	0,2	Nowy Tomyśl /węzeł/ - Buk /węzeł/

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, dla terenów objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku w terminie jednego roku od wykonania mapy akustycznej wymagane jest opracowanie programów ochrony przed hałasem. Ze względu na zmianę przepisów dotyczących dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, dokonaną 1 października 2012 roku, ustalenia map akustycznych w zakresie przekroczeń obowiązujących standardów wymagają aktualizacji.

Przebieg odcinków dróg objętych mapą akustyczną przedstawiono poniżej.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, sortownie, kompostownie

Na terenie powiatu szamotulskiego w roku 2012 nie było funkcjonujących spalarni, sortowni, ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Składowiska odpadów

W 2012 r. na terenie powiatu szamotulskiego eksploatowano 2 składowiska odpadów komunalnych: w miejscowości Piotrkówko (gmina Szamotuły) oraz w miejscowości Grzebienisko (gmina Duszniki) - składowisko funkcjonowało przez kilka miesięcy omawianego roku, w dniu 15.05.2012 r. otrzymało decyzję na zamknięcie. Na terenie powiatu znajdują się też 4 składowiska, których eksploatację zakończono.

Wykaz składowisk eksploatowanych na terenie powiatu szamotulskiego w roku 2012

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2012 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{/2/}	Typ składowiska ^{/3/}
1	Duszniki	Grzebienisko	456,81	0,4	1991	1, 2, 3, 5, 7	IN
2	Szamotuły	Piotrkówko	7656,3	6,5	1994	2, 3, 4, 6	IN

Objaśnienia:

/1/ powierzchnia całkowita składowiska to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do zarządzającego składowiskiem;

/2/ posiadane decyzje: **1** decyzja lokalizacyjna, **2** pozwolenie na budowę, **3** decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, **4** pozwolenie na użytkowanie, **5** zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, **6** pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton, **7** zgoda na zamknięcie wydana w 2012 r. ;

/3/ typ składowiska: **N** odpadów niebezpiecznych, **O** odpadów obojętnych, **IN** odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu szamotulskiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów/decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Obrzycko	Obrzycko	2,32	1977	2006 ¹ /2007 ²	zakończona
2.	Wronki	Samoleż	1,67	1985	2002 ¹ / brak decyzji na zamknięcie –wydana decyzja o rekultywacji	zakończona
3.	Pniewy	Dęborzycze	1,51	1995	2009 ¹ /2010 ²	w trakcie
4.	Ostroróg	Zapust	3,0	1988	2007 ^{1,2}	w trakcie

1 – data zaprzestania przyjmowania odpadów,

2 – data decyzji na zamknięcie

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2012 na składowiskach eksploatowanych i nieeksploatowanych na terenie powiatu szamotulskiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Piotrkówko	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	1 raz w roku	1 raz w roku
2	Grzebieni-sko	4 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	brak pomiaru	1 raz w roku	1 raz w roku
3	Dęborzycze	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	1 raz w roku	nie dotyczy
4	Obrzycko	4 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
5	Zapust	w roku 2012 trwała likwidacja składowiska polegająca na wywiezieniu odpadów					
6	Samolęż	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	brak pomiaru	1 raz w roku	nie dotyczy

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

- W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, za wyjątkiem ozonu, pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których klasą wynikową była klasa C.

Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, z wyjątkiem ozonu, który zaliczono do klasy C.

Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza stwierdzenie przekroczeń wymaganych prawem norm. Przyszłe przedsięwzięcia podejmowane na obszarze strefy nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.

Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotowuje program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu dla benzo(a)pirenu i aktualizację programu dla pyłu PM10.
- Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód.

Wszystkie jednolite części wód płynących badane na terenie powiatu wykazały zły stan wód. Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków) oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnia) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi.

Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równoległe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
- Na obszarze powiatu położone są 4 JCWPd, z których 3 uznano za niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, a jedną JCWPd uznano za zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych. W wyniku badań PIG w 2 punktach pomiarowo-kontrolnych stwierdzono wody zadowalającej jakości (III klasa), w 2 następnych punktach wody niezadowalającej jakości (IV

klasa). Wody podziemne badane pod kątem zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego (2 punkty) nie wykazały tego rodzaju zanieczyszczenia.

4. Monitoring jakości gleby w miejscowości Lubocześnica nie wykazał zagrożeń dla gleby użytkowanej rolniczo, za wyjątkiem zanieczyszczenia gleby przez WWA (według klasyfikacji IUNG gleba odpowiadała klasie 3 – gleba zanieczyszczona). Uprawa roślin na glebach o stopniu zanieczyszczenia 3 stwarza pewne niebezpieczeństwo ich skażenia przez WWA. Zaleca się ograniczenie przeznaczenia gleb zanieczyszczonych na użytki zielone (wypas zwierząt i produkcja siana).
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej na terenie powiatu. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego.
Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego. Szczególnym zadaniem jest dochowanie starań o zachowanie komfortu akustycznego na terenach, na których aktualnie panują korzystne warunki akustyczne. W związku z presją urbanizacyjną obszarów takich jest coraz mniej, równocześnie wobec powszechności narażenia na hałas powinny one zostać objęte szczególną ochroną.
6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów (2011–2013), zarówno w roku 2011 jak i w roku 2012 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Gospodarka odpadami
 - a) na terenie powiatu nie było funkcjonujących spalarni, sortowni, ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych,
 - b) ilość składowanych odpadów na składowisku w Piotrkówku uległa zmniejszeniu w porównaniu do roku 2011 o 47,26 Mg, natomiast na składowisku w Grzebienisku zdeponowano o 149 Mg większą ilość odpadów niż w roku poprzednim,
 - c) na terenie powiatu znajdują się cztery składowiska nieeksploatowane, dwa z nich są zrehabilitowane, a na dwóch składowiskach: w Dęborzycach i Zapuście prace rekultywacyjne trwają,
 - d) na składowiskach w Piotrkówku, Dęborzycach, Obrzycku, prowadzono monitoring zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r., jedynie na składowiskach w Grzebienisku i Samoleżu prowadzono monitoring w niepełnym zakresie - nie wykonano pomiaru składu i emisji gazu składowiskowego;
 - e) w roku 2012 trwała likwidacja składowiska w Zapuście - wywożono odpady.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2012 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba					Decyzje wymierzające kary		Liczba decyzji ustalających termin i wstrzymujących	Liczba wniosków o ukaranie do sądów	Liczba wniosków do organów ścigania
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	decyzji ustalających kary biegnące	mandatów karnych (liczba/zł)	liczba	kwota /tys. zł/			
Gmina Duszniki	23	7	5	-	3/800	-	-	-	-	-
Gmina Kaźmierz	14	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Gmina Obrzycko	13	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Miasto Obrzycko	7	2	3	-	1/500	-	-	-	-	-
Miasto i Gmina Ostroróg	10	2	2	-	1/500	-	-	-	-	-
Miasto i Gmina Pniewy	30	7	4	-	4/800	-	-	-	-	-
Miasto i Gmina Szamotuły	31	6	1	-	-	1	24,194	-	-	-
Miasto i Gmina Wronki	27	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Powiat szamotulski	157	35	22	-	9/2600	1	24,2	-	-	-

5. POWAŻNE AWARIE

W 2012 roku na terenie powiatu szamotulskiego znajdował się jeden zakład zakwalifikowany do grupy Zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii (SGT EuRoPol GAZ – S.A. – Tłocznia Gazu Szamotuły), nie było natomiast zakładów zaklasyfikowanych do Zakładów o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Trzy zakłady zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska:

- AMICA WRONKI S.A.,
- ADM SZAMOTUŁY Sp. z o.o.,
- Hochland Polska Sp. z o.o.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii

W roku 2012 na terenie powiatu szamotulskiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.